

Інформація та документ у сучасному науковому дискурсі

ІХ Всеукраїнська
дистанційна науково-практична конференція

08 травня 2026 року

м. Івано-Франківськ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ НАФТИ І ГАЗУ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АЕРОКОСМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. М. Є. ЖУКОВСЬКОГО
«ХАРКІВСЬКИЙ АВІАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ»
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. ВАСИЛЯ СТУСА
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ КЕРІВНИХ КАДРІВ КУЛЬТУРИ ТА МИСТЕЦТВ (М. КИЇВ)
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ОСТРОЗЬКА АКАДЕМІЯ»
THE UNIVERSITY OF ECONOMICS AND HUMAN SCIENCES IN WARSAW

Матеріали

**ІХ Всеукраїнської дистанційної науково-практичної
конференції**

**«ІНФОРМАЦІЯ ТА ДОКУМЕНТ
У СУЧАСНОМУ НАУКОВОМУ ДИСКУРСІ»**

**08 травня 2026 р.
м. Івано-Франківськ, Україна**

PROCEEDINGS
of IX All-Ukrainian Distance Scientific and Practical Conference
«INFORMATION AND DOCUMENT
IN THE MODERN SCIENTIFIC DISCOURSE»

May 08, 2026
Ivano-Frankivsk, Ukraine

УДК 002.1+001.102+316.77(06)

**Рекомендовано Вченою радою
Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу
(протокол №07/698 від 27 травня 2026 р.)**

Інформація та документ у сучасному науковому дискурсі:
матеріали доповідей ІХ Всеукраїнської дистанційної науково-практичної конференції 08 травня 2026 р., м. Івано-Франківськ / укладачі: Опар Н. В., Романишин Ю. Л. Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2026. 182 с.

ISBN-978-966-694-533-7

УДК 002.1+001.102+316.77(06)

У збірнику вміщено тези доповідей учасників ІХ Всеукраїнської дистанційної науково-практичної конференції «Інформація та документ у сучасному науковому дискурсі». У матеріалах висвітлено актуальні проблеми документознавства, функціонування професійного інформаційного середовища та комунікативних технологій в освітньому процесі. Окреслено широке коло питань від документаційного забезпечення установ і соціальних комунікацій до застосування технологій штучного інтелекту в інформаційно-аналітичній діяльності, що відображає реальні трансформаційні процеси в інформаційній галузі. Увагу акцентовано на пріоритетних напрямках документознавства та інформаційної діяльності у площині сучасних проблем комунікації та вищої освіти.

Видання призначене для науковців, викладачів, аспірантів, здобувачів вищої освіти, а також широкого кола зацікавлених фахівців.

Відповідальність за зміст і достовірність поданих матеріалів несуть автори наукових доповідей.

ISBN-978-966-694-533-7

© Автори тез, 2026

© ІФНТУНГ, 2026

використання дорожніх карт, які допомагають команді формувати пріоритети та “портфель стратегій”; 2) управління проектами через візуальні інструменти (канбан-дошки, блок-схеми, таймлайни) для оптимізації бізнес-процесів; 3) командна внутрішня комунікацій - використання ментальних (когнітивних) карт допомагають підвищувати рівень залучення учасників процесу прийняття рішень; 4) розвиток аналітичної культури фахівців завдяки візуалізації інформації, дозволяє впроваджувати спільну роботу над прийняттям рішень у кризовій ситуації.

Список використаної літератури

1. Квіст-Сьоренсен, Оле, Баstrup, Лоа (2023). *Візуальна колаборація. Набір ефективних інструментів для поліпшення зборів, проектів і процесів*. Харків: Фабула, 2023. 300 с.
2. Луман, Ніклас.(2010). *Реальність мас-медіа*. За ред. В. Іванова, М.Мінакова. Київ: ЦВП, 2010. 158 с.
3. *Impact of Data Visualization on Management Decisions. Journalpress*. URL: Chrome-extension://efaidnbmn-nnibpcajpcglclendmkaj/https://journalspress.com/LJRMB_Volume22/Impact-of-Data-Visualization-on-Management-Decisions.pdf (дата звернення: 29.04.2026).

Оксана СТОЛЯРЕНКО

*к. пед. н., доцент,
доцент кафедри іноземних мов
Вінницького національного технічного університету*

Олена СТОЛЯРЕНКО

*д-р пед. н., професор,
професор кафедри педагогіки і освітнього менеджменту
Вінницького державного педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського*

ІНТЕГРАТИВНА МОДЕЛЬ ПОДОЛАННЯ КОМУНІКАТИВНИХ БАР'ЄРІВ У ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ ДІЛОВОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ СТУДЕНТАМ ІНЖЕНЕРНИХ ПРОФІЛІВ

У сучасних умовах глобалізації інженерна діяльність виходить за межі суто технічних розрахунків, трансформуючись у багатоаспектну

комунікативну практику. Ефективна професійна взаємодія вимагає від майбутніх інженерів не лише високого рівня іншомовної лексичної компетентності, а й здатності долати специфічні бар'єри, що виникають у процесі ділового спілкування. Традиційні методики навчання часто фокусуються на граматичних структурах, ігноруючи психологічні, соціокультурні та когнітивні перешкоди, що створює розрив між академічними знаннями та реальною виробничою комунікацією.

Питання професійно орієнтованого навчання іноземної мови досліджували багато науковців. Теоретичні засади формування іншомовної компетентності фахівців немовних спеціальностей висвітлено у працях О. Тарнопольського [8] та С. Ніколаєвої [3]. Проблематику комунікативних бар'єрів у педагогічному процесі аналізували І. Зязюн [1], Н. Ничкало [2]. та О. Пехота [4]. Особливості цифровізації навчання та використання інноваційних технологій (зокрема ШІ та VR) у вищій школі є предметом сучасних розвідок, що підкреслюють роль викладача як медіатора в технологічно насиченому середовищі [7]. Проте створення цілісної інтегративної моделі, що поєднує лінгвістичний, психологічний та технологічний аспекти для студентів інженерних профілів, потребує подальшого уточнення.

Актуальність теми зумовлена необхідністю підготовки інженерів, здатних працювати у міжнародних проєктних командах, де англійська мова (або інша іноземна) виступає як *Lingua Franca*. Наявність комунікативних бар'єрів – від мовного тривоги до термінологічної плутанини – суттєво знижує конкурентоспроможність фахівця. Розробка інтегративної моделі дозволяє структурувати процес навчання таким чином, щоб нівелювати ці перешкоди на ранніх етапах професійної підготовки.

Метою статті є теоретичне обґрунтування та розробка інтегративної моделі подолання комунікативних бар'єрів у процесі викладання ділової іноземної мови студентам технічних університетів, що базується на синтезі особистісно-орієнтованого, діяльнісного та медіативного підходів.

Інтегративна модель подолання бар'єрів включає три ключові компоненти: когнітивно-лінгвістичний, емоційно-вольовий та професійно-технологічний.

Когнітивно-лінгвістичний компонент спрямований на подолання мовного дефіциту. Для інженерів характерним є «термінологічний бар'єр». Інтеграція корпусної лінгвістики та інструментів штучного інтелекту дозволяє студентам самостійно аналізувати контексти вживання технічних термінів, що зменшує страх неправильного використання лексики у діловому листуванні [5].

Емоційно-вольовий компонент орієнтований на зняття психологічних затискачів. Використання симуляційних ігор та VR-тренажерів створює безпечне середовище для відпрацювання навичок презентації інженерного проєкту. Це дозволяє нівелювати «бар'єр оцінювання», оскільки студент взаємодіє з віртуальним середовищем перед виходом на реальну аудиторію [6].

Професійно-технологічний компонент передбачає навчання через вирішення кейс-стаді (Case-study), де іноземна мова є інструментом, а не метою. Наприклад, обговорення технічної специфікації обладнання в умовах обмеженого часу стимулює перехід від «свідомого контролю форми» до «автоматизму змісту», що є ключовим для подолання бар'єру перекладу в думках [9].

Особлива роль у цій моделі відводиться викладачу як медіатору, який не просто передає знання, а модерує процес взаємодії, адаптуючи контент до потреб конкретної інженерної спеціалізації (мехатроніка, ІТ, будівництво).

Запропонована інтегративна модель забезпечує комплексний підхід до навчання ділової іноземної мови. Вона дозволяє не лише підвищити рівень володіння мовою, а й сформувати психологічну стійкість майбутніх інженерів до комунікативних викликів. Подальші дослідження можуть бути спрямовані на емпіричну перевірку ефективності впровадження даної моделі

в умовах змішаного навчання (blended learning) з використанням систем управління навчанням (LMS).

Список використаної літератури

1. Зязюн І. А. Педагогіка добра: ідеали і реалії : наук.-метод. посіб. Київ : МАУП, 2000. 312 с.
2. Ничкало Н. Г. Трансформація професійної освіти в Україні : монографія. Київ : Педагогічна думка, 2008. 198 с.
3. Ніколаєва С. Ю. Основи сучасної методики викладання іноземних мов (схеми і таблиці) : навч. посіб. Київ : Ленвіт, 2008. 285 с.
4. Пехота О. М. Індивідуалізація навчання: теорія і практика : навч. посіб. Миколаїв : Вид-во МДУ ім. П. Могили, 2011. 144 с.
5. Столяренко Ол. В., Столяренко Ок. В. Майбутнє лінгводидактики: прогнозування розвитку технологій навчання іноземних мов. Сучасні філологічні дослідження та навчання іноземної мови в контексті міжкультурної комунікації: Збірник студентських наукових робіт / За заг.ред. В.О. Папіжук, Ю.О. Лісової, Ю.Ю. Климович – Житомир: Видавництво Житомирського державного університету імені Івана Франка, 2025. 367 с. С. 295-298.
6. Столяренко Ок. В., Столяренко Ол. В. Інформаційно-комунікаційні технології як нова парадигма культурної самоорганізації «Культура як феномен людського духу (багатогранність і наукове осмислення)»: збірник матеріалів VII Міжнародної наукової конференції курсантів, студентів, аспірантів та ад'юнктів, м. Львів, 28 жовтня 2025 року. Львів: ЛДУ БЖД, 2025. 382 с. С. 269-271.
7. Столяренко Ок. В., Столяренко Ол. В. Redefining Pedagogical Professionalism: the Shift from Language Instructor to AI-Literacy Mediator in Technical Higher Education. ВНТКП ВНТУ. Факультет будівництва, цивільної та екологічної інженерії. 24-27 березня 2026 року. Режим доступу: <https://conferences.vntu.edu.ua/index.php/all-fbtegp/all-fbtegp/2026/paper/view/27695>
8. Тарнопольський О. Б. Методика викладання іноземних мов та їх практичне застосування у вищій школі : підручник. Дніпро : Університет імені Альфреда Нобеля, 2022. 256 с.
9. Liliia Martynets, Nataliya Stepanchenko, Olena Ustymenko-Kosorich, Serhii Yashchuk, Iryna Yelisieieva, Olga Groshovenko, Oleksandr Torichnyi, Olena Zharovska, Maya Kademiya, Svitlana Buchatska, Liudmyla Matsuk, Olena Stoliarenko, Oksana Stoliarenko, Olena Zarichna. Developing Business Skills in High School Students Using Project Activities. Revista Românească pentru Educație Multidimensională: Vol. 12 No. 4 (2020) P. 222–239. DOI: <https://doi.org/10.18662/rrem/12.4>